

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 760/2015-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 11. novembra 2015 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošikovej a zo sudcov Sergeja Kohuta a Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], t. č. vo výkone trestu odňatia slobody, zastúpeného advokátom Mgr. Romanom Tomanom, PhD., Rudnayovo námestie 1, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 1 a 2 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 5 ods. 1 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. BB-3 Nt 1/2013 a PK-2 T 16/2008 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Tost 19/2015 a jeho uznesením z 15. júla 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. septembra 2015 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], t. č. vo výkone trestu

odňatia slobody (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 1 a 2 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 5 ods. 1 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica (ďalej len „špecializovaný trestný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. BB-3 Nt 1/2013 a PK-2 T 16/2008 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Tost 19/2015 a jeho uznesením z 15. júla 2015 (ďalej aj „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“). Sťažnosť bola daná na poštovú prepravu 22. septembra 2015.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom špecializovaného trestného súdu sp. zn. PK 2 T 16/2008 z 23. júna 2010 v spojení s rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 1 To 23/2010 z 11. februára 2011 právoplatne uznaný za vinného zo spáchania zločinu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 29 Trestného zákona, za čo mu bol uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 24 rokov.

Uznesením špecializovaného trestného súdu sp. zn. BB-3 Nt 1/2013 z 15. júna 2015 bola povolená obnova konania v trestnej veci sťažovateľa vedenej špecializovaným trestným súdom pod sp. zn. PK 2 T 16/2008 a zároveň bol zrušený aj výrok o treste rozsudku špecializovaného trestného súdu sp. zn. PK 2 T 16/2008 z 23. júna 2010 v spojení s rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 1 To 23/2010 z 11. februára 2011, ako aj ďalšie rozhodnutia obsahovo nadväzujúce na zrušené rozhodnutia, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej zrušením došlo, stratili podklad (ďalej aj „uznesenie špecializovaného trestného súdu o povolení obnovy konania“).

Proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu o povolení obnovy konania podal sťažovateľ sťažnosť, ktorú najvyšší súd uznesením sp. zn. 3 Tost 19/2015 z 15. júla 2015 zamietol. Uznesenie najvyššieho súdu bolo sťažovateľovi doručené 27. júla 2015.

Na základe príkazu predsedu senátu špecializovaného trestného súdu sp. zn. BB-3 Nt 1/2013 z 22. júla 2015 bol sťažovateľ 22. júla 2015 prepustený z výkonu trestu

odňatia slobody. Bezprostredne po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody bol však sťažovateľ príslušníkmi Obvodného oddelenia Policajného zboru Leopoldov predvedený na neverejnú zasadnutie, ktoré sa konalo 23. júla 2015 o 11.00 h pred špecializovaným trestným súdom.

Uznesením špecializovaného trestného súdu sp. zn. PK 2 T 16/2008 z 23. júla 2015 bol sťažovateľ podľa § 403 Trestného poriadku per analogiam a § 72 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku vzatý do väzby z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku s tým, že väzba začína plynúť od 23. júla 2015 o 12.17 h (ďalej aj „uznesenie špecializovaného trestného súdu o vzatí do väzby“). Proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu o vzatí do väzby podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorom rozhodol najvyšší súd uznesením sp. zn. 2 Tost 26/2015 zo 4. augusta 2015 tak, že zrušil sťažnosťou napadnuté uznesenie špecializovaného trestného súdu o vzatí do väzby a sťažovateľa prepustil z väzby na slobodu (ďalej aj „uznesenie najvyššieho súdu o prepustení z väzby“).

Sťažovateľ namieta, že špecializovaný trestný súd ani najvyšší súd nevydali príkaz na jeho prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody bez odkladu, pričom od právoplatného povolenia obnovy konania a zrušenia výroku o treste v pôvodnom odsudzujúcom rozsudku, t. j. od 15. júla 2015 do 22. júla 2015, kedy bol na základe príkazu predsedu senátu špecializovaného trestného súdu z 22. júla 2015 prepustený z výkonu trestu odňatia slobody, bol pozbavený osobnej slobody bez akéhokoľvek právneho základu. Tým malo podľa sťažovateľa dôjsť k porušeniu jeho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1 a 2 ústavy a tiež práva podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru.

Sťažovateľ v rámci svojej sťažnostnej argumentácie poukazuje na § 7 a § 9 ods. 1 a 2 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o zodpovednosti za škodu“), z ktorých vyvodzuje, že bez právoplatného rozhodnutia ústavného súdu o jeho sťažnosti nebude mať žiadnu možnosť domôcť sa odškodnenia v zmysle čl. 46 ods. 3 ústavy a čl. 5 ods. 5 dohovoru za bezodkladné nevydanie príkazu na jeho prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

Ďalšia námietka sťažovateľa, ktorou odôvodňuje namietané porušenie svojho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, smeruje proti pochybeniam špecializovaného trestného súdu a najvyššieho súdu, ktoré mali spočívať v tom, že vo výroku o povolení obnovy konania nebolo výslovne uvedené, že sa povoľuje v prospech sťažovateľa alebo v jeho neprospech. V tejto súvislosti sťažovateľ najmä uvádza: „*Presné uvedenie okolnosti, či sa obnova povoľuje v prospech obvineného, v jeho neprospech alebo v jeho prospech i neprospech, je odôvodnené zákonným obmedzením obnovy v neprospech obvineného (vid'. § 395 Trestného poriadku) a ďalšími dôsledkami pre obvineného v obnovenom konaní (vid'. § 405 Trestného poriadku). Navyše právoplatnosť nadobúda len výroková časť uznesenia, nie jeho odôvodnenie.*“ V reakcii na odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ktorý v súvislosti s jeho námietkou argumentuje tým, že z dôvodov uznesenia špecializovaného trestného súdu o povolení obnovy konania jasne vyplýva, že obnova konania bola povolená výlučne v prospech sťažovateľa, sťažovateľ uvádza, že takéto odôvodnenie neobstojí, keďže nerešpektuje princíp právnej istoty a zásadu, že právoplatnosť nadobúda len výroková časť uznesenia, nie jeho odôvodnenie.

Na základe skutočností uvedených v sťažnosti sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. *Špecializovaný trestný súd postupom v konaniach sp. zn. BB-3 Nt 1/2013 a sp. zn. PK-2 T 16/2008 a Najvyšší súd Slovenskej republiky postupom v konaní sp. zn. 3 Tost 19/2015 porušili práv o sťažovateľa na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1 a čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.*

2. *Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 3 Tost 19/2015 z 15. 07. 2015 porušil právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.*

3. *Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Tost 19/2015 z 15. 07. 2015 sa zrušuje a Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky sa vec vracia na ďalšie konanie.*

4. Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi ako primerané finančné zadostučinenie peňažnú sumu vo výške 3.000,-€, ktorú sú mu povinní zaplatiť spoločne a nerozdielne Špecializovaný trestný súd a Najvyšší súd Slovenskej republiky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Špecializovaný trestný súd a Najvyšší súd Slovenskej republiky sú povinní spoločne a nerozdielne uhradiť trovy konania k rukám advokáta Mgr. Romana Tomana, PhD., so sídlom Rudnayovo námestie 1, Bratislava do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

Sťažovateľ podrobne odôvodňuje výšku primeraného finančného zadostučinenia, ktorého priznania sa domáha (3 000 €), argumentujúc predovšetkým neprípustným zásahom do jeho základného práva na osobnú slobodu.

II.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Z citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide

vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Sťažovateľ namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 1 a 2 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 1 a čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom špecializovaného trestného súdu v konaní sp. zn. BB-3 Nt 1/2013 a sp. zn. PK-2 T 16/2008 a najvyššieho súdu v konaní sp. zn. 3 Tost 19/2015 a jeho uznesením z 15. júla 2015.

Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy osobná sloboda sa zaručuje.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

Podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom:

- a) zákonné uväznenie po odsúdení príslušným súdom;
- b) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie osoby preto, že sa nepodrobila rozhodnutiu vydanému súdom podľa zákona, alebo preto, aby sa zaručilo splnenie povinnosti ustanovenej zákonom;
- c) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, alebo ak sú

oprávnené dôvody domnievať sa, že je potrebné zabrániť jej v spáchaní trestného činu alebo v úteku po jeho spáchaní;

d) iné pozbavenie slobody maloletého na základe zákonného rozhodnutia na účely výchovného dohľadu alebo jeho zákonné pozbavenie slobody na účely jeho predvedenia pred príslušný orgán;

e) zákonné držanie osôb, aby sa zabránilo šíreniu nakažlivej choroby, alebo duševne chorých osôb, alkoholikov, narkomanov alebo tulákov;

f) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby, aby sa zabránilo jej nepovolenému vstupu na územie, alebo osoby, proti ktorej prebieha konanie o vyhostenie alebo vydanie.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

II.1 K namietanému porušeniu základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru postupom špecializovaného trestného súdu v konaní sp. zn. BB-3 Nt 1/2013 a sp. zn. PK-2 T 16/2008 a najvyššieho súdu v konaní sp. zn. 3 Tost 19/2015

Sťažovateľ namieta, že v dôsledku namietaného postupu špecializovaného trestného súdu a najvyššieho súdu bola v období od 15. júla 2015 do 22. júla 2015 jeho osobná sloboda obmedzená bez toho, aby k tomu existoval relevantný právny titul.

Rekapitulujúc skutočnosti uvedené už v časti I tohto uznesenia, ústavný súd opakovane uvádza, že špecializovaný trestný súd vydal 15. júna 2015 uznesenie sp. zn.

BB-3 Nt 1/2013 o povolení obnovy konania v trestnej veci sťažovateľa, pričom zrušil právoplatný výrok o treste, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujú, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej zrušením došlo, stratili podklad. Uznesenie špecializovaného trestného súdu o povolení obnovy konania nadobudlo právoplatnosť 15. júla 2015 (po rozhodnutí najvyššieho súdu sp. zn. 3 Tost 19/2015 z 15. júla 2015, ktorým bola zamietnutá sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu o povolení obnovy konania). Na základe príkazu predsedu senátu špecializovaného trestného súdu sp. zn. BB-3 Nt 1/2013 z 22. júla 2015 bol sťažovateľ 22. júla 2015 prepustený z výkonu trestu odňatia slobody a následne bol uznesením špecializovaného trestného súdu sp. zn. PK-2 T 16/2008 z 23. júla 2015 vzatý do väzby. Najvyšší súd uznesením sp. zn. 2 Tost 26/2015 zo 4. augusta 2015 zrušil uznesenie špecializovaného trestného súdu o vzatí sťažovateľa do väzby a sťažovateľa prepustil z väzby na slobodu.

V uznesení najvyššieho súdu o prepustení sťažovateľa z väzby sa najmä uvádza:

«Ak má Špecializovaný trestný súd (ďalej len ŠTS) za to, že o väzbe malo byť rozhodnuté už v konaní o sťažnosti obvineného [REDAKOVANÉ] proti uzneseniu o povolení obnovy konania (čo naznačuje v odôvodnení uznesenia na č. l. 8 ods. 7), mylí sa.

Ustanovenie § 77 ods. 3 Tr. por. sa týka otázky samostatného posudzovania lehoty väzby v konaní o mimoriadnych opravných prostriedkoch podľa § 380 ods. 2 alebo § 403 Tr. por., nijako však neurčuje, že by v prerokúvanej veci a posudzovanej situácii mal rozhodovať nadriadený (sťažnostný) súd.

Na rozdiel od rozhodovania o väzbe v dovolacom konaní, ktoré (dovolacie konanie) je jednostupňové a kde zákon v § 380 ods. 2 Tr. por. výslovne zveruje rozhodnutie o väzbe dovolaciemu súdu, konanie o obnove konania je dvojestupňové a zákon aj v ustanovení § 403 Tr. por. ustanovuje vecnú príslušnosť na rozhodovanie o väzbe pre „súd“.

Súdom je v tomto prípade súd prvého stupňa, nie nadriadený súd. To platí bez ohľadu na okolnosť, či proti rozhodnutiu o návrhu na povolenie obnovy konania bola podaná sťažnosť alebo nie, a či teda v konečnom dôsledku (naposledy) rozhodoval o povolení obnovy konania súd prvého stupňa alebo nadriadený súd.

Podstatné je, že o väzbe sa rozhoduje až po právoplatnosti uznesenia, ktorým povolená obnova konania a zrušený výrok o treste.

O väzbe potom rozhoduje senát, ktorý je činný v obnovenom konaní, nie senát, ktorý rozhodoval o návrhu na povolenie obnovy konania (samozrejme, v prípade náhlej prekážky rozhodovania je tu možné zastúpenie, bez ohľadu na nezmeniteľnosť senátu v obnovenom konaní, teda v tomto prípade pri následnom rozhodovaní o treste na hlavnom pojednávaní).

Ako určujúce sa pre toto rozhodnutie javí, že v prípade vykonávania trestu odňatia slobody sa najprv musí v zmysle § 403 Tr. por. rozhodnúť o väzbe a až od výsledku tohto (čiastkového) konania závisí, či po právoplatnosti v ňom vydaného rozhodnutia bude obvinený vykonávať väzbu (v prípade pozitívneho rozhodnutia súdu prvého stupňa o väzbe naďalej, po výkone väzby na základe predbežne vykonateľného uznesenia tohto súdu), alebo či jeho trestné stíhanie v obnovenom konaní nebude prebiehať väzobne.

ŠTS túto otázku vyriešil prepustením obvineného na slobodu, avšak nezákonne, pri absencii obligatorného postupu uvedeného v § 403 Tr. por., teda bez právneho titulu, ktorý by prepustenie obvineného na slobodu umožňoval.

Táto chyba však nemôže byť na ujmu obvinenému.

Pri rozhodovaní o väzbe podľa § 403 Tr. por. je potrebné zohľadniť okrem materiálnych dôvodov väzby aj otázku bezodkladnosti rozhodovania o väzbe.

Ak mal ŠTS za to, že už nemôže o väzbe rozhodnúť bezodkladne (že mu to neumožňuje vrátenie spisu z najvyššieho súdu až 22. júla 2015, po rozhodnutí tohto súdu o sťažnosti proti uzneseniu o povolení obnovy konania 15. júla 2015), mal to vyjadriť v obsahu svojho (negatívneho) rozhodnutia o väzbe. V takom prípade by na základe eventuálne podanej sťažnosti prokurátora najvyšší súd okrem väzobných dôvodov v sťažnostnom konaní posudzoval aj už zmienenú otázku bezodkladnosti (rovnako v prípade pozitívneho rozhodnutia ŠTS o väzbe bez postupu spojeného s prepustením obvineného na slobodu a po podaní sťažnosti obvineným) – to je však už, ako bolo uvedené, bezpredmetné.

Je však zároveň nutné uviesť, že nemožno bezodkladné rozhodnutie súdu zastierať prepustením obvineného na slobodu, spojeným s jeho bezprostredne nasledujúcim zadržaním (predvedením) a následným „bezodkladným“ rozhodnutím súdu o väzbe.

Za tejto situácie neostávalo najvyššiemu súdu iné, ako rozhodnutie o vzatí do väzby zrušiť a prepustiť obvineného z väzby na slobodu.

K postupu pri negatívnom rozhodnutí o väzbe súdu prvého stupňa a nadriadeného súdu v prípade uvedenom v § 403 Tr. por. je potrebné uviesť, že by sa per analogiam uplatnil postup pri primeranom použití ustanovení §§ 71 ods. 1 písm. a/, ods. 3, 83 ods. 2 a 3, 87 ods. 2, 190 ods. 3, 292 ods. 5 a 6 Tr. por., aj keď ide o ex offio, nie o návrhové konanie o väzbe a o rozhodovanie senátu, nie sudcu pre prípravné konanie (v tomto prípade by tiež bol obvinený pred vykonaním verejného zasadnutia sťažnostného súdu prepustený na slobodu, ak by proti rozhodnutiu o nevzatí do väzby bola prokurátorom podaná sťažnosť, avšak až na základe takého, naposledy uvedeného rozhodnutia).».

K otázke bezodkladnosti rozhodovania podľa § 403 Trestného poriadku najvyšší súd vo svojom uznesení o prepustení sťažovateľa z väzby ďalej uviedol:

„Požiadavka bezodkladnosti znamená, že po zrušení výroku o treste pri povolení obnovy konania môže výkon trestu odňatia slobody pretrvávať do rozhodnutia o väzbe podľa § 403 Tr. por. len nevyhnutnú dobu.

Pre riešenie maximálneho limitu tejto doby je možné uvedenú situáciu porovnať so situáciou, v ktorej po podaní návrhu prokurátora na vzatie obvineného do väzby v prípravnom konaní pretrváva obmedzenie osobnej slobody obvineného zadržaním do rozhodnutia súdu (sudcu pre prípravné konanie) o väzbe. (§ 87 ods. 2 Tr. zák.)

V nadväznosti na to možno analogicky uzavrieť, že je potrebné, aby súd prvého stupňa rozhodol o väzbe v situácii popísanej v § 403 Tr. por. najneskôr do dvoch dní (túto lehotu nie je nutné počítať na hodiny) odo dňa, keď nadobudlo právoplatnosť uznesenie o povolení obnovy konania.

Samozrejme, ak také uznesenie nadobudne právoplatnosť už na verejnom zasadnutí súdu prvého stupňa, je potrebné, aby tento súd (avšak senát, ktorý bude rozhodovať v obnovenom konaní) rozhodol po výsluchu obvineného už skôr, pokiaľ je to z faktických dôvodov možné.

Ak prebieha v konaní o povolení obnovy konania sťažnostné konanie proti rozhodnutiu o takom návrhu, je potrebná súčinnosť nadriadeného súdu a súdu prvého stupňa v tom smere, aby súd prvého stupňa obdržal čo najskôr spisový materiál a zápisnicu o úkone (neverejnom zasadnutí) nadriadeného súdu, na ktorom nadriadený súd rozhodol o sťažnosti proti uzneseniu súdu prvého stupňa, ktorým bolo rozhodnuté o návrhu na

povolenie obnovy konania (v prípade možnosti aj písomne vyhotovené rozhodnutie nadriadeného súdu) a aby teda mohol rozhodnúť bezodkladne.

Z týchto dôvodov najvyšší súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia a sťažnosti obvineného [REDAKOVANÉ] vyhovel, bez možnosti činiť rozhodnutie závislým na danosti väzobného dôvodu (dôvodov).“.

Podľa § 403 Trestného poriadku ak obvinený vykonáva trest odňatia slobody uložený mu v pôvodnom rozsudku, rozhodne súd po nadobudnutí právoplatnosti uznesenia, ktorým spolu s povolením obnovy konania zrušil výrok o tomto treste, bez odkladu o väzbe.

Z citovanej časti uznesenia najvyššieho súdu o prepustení sťažovateľa z väzby zjavne vyplýva, že najvyšší súd dospel k záveru, že o jeho väzbe po právoplatnom povolení obnovy konania nebolo rozhodnuté bezodkladne, a preto ho uznesením zo 4. augusta 2015 zrušil.

Ústavný súd akceptuje argumentáciu najvyššieho súdu, z ktorej vyplýva, že v prípade povolenia obnovy konania, v rámci ktorej súd zruší výrok pôvodného odsudzujúceho rozsudku o treste, dôjde (dočasne) k situácii, kedy je osobná sloboda jednotlivca obmedzená bez aktuálneho právneho titulu. Trestný poriadok vznik takejto situácie predpokladá, pričom v tejto súvislosti v § 403 ustanovuje, aby sa bez odkladu rozhodlo o väzbe obvineného, ktorému súd povolil obnovu konania a zrušil výrok o treste, ktorý vykonáva. V prípade, ak sa nedodrží požiadavka bezodkladného rozhodnutia o väzbe po právoplatnom povolení obnovy konania, musí byť dotknutá osoba (bez ohľadu na existenciu väzobných dôvodov) prepustená z väzby na slobodu. Prepustenie z väzby na slobodu je dôsledkom nerešpektovania bezodkladnosti rozhodovania o väzbe.

V konkrétnych okolnostiach posudzovanej veci z uvedeného vyplýva, že najvyšší súd uznesením sp. zn. 2 Tost 26/2015 zo 4. augusta 2015, ktorým sťažovateľa prepustil na slobodu, odstránil pochybenie, ku ktorému došlo tým, že nebolo o jeho väzbe po povolení obnovy konania rozhodnuté bez odkladu, t. j. najvyšší súd poskytol sťažovateľovi ochranu jeho základného práva na osobnú slobodu. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru, v ktorej opakovane uvádza, že ak sa sťažovateľom zabezpečí náprava namietaných pochybení v rámci všeobecného súdnictva, tak ústavný súd v zásade nemôže vysloviť porušenie ich základných práv, ktorých porušenie namietajú prostredníctvom sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. I. ÚS 191/06, IV. ÚS 263/08).

Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd, konštatujúc, že najvyšší súd prepustením sťažovateľa z väzby mu poskytol účinnú ochranu jeho základného práva na osobnú slobodu garantovaného tak čl. 17 ods. 1 a 2 ústavy, ako aj čl. 5 ods. 1 dohovoru, túto časť sťažnosti pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

II.2 K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3 Tost 19/2015 z 15. júla 2015

K porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu malo dôjsť z dôvodu, že vo výroku uznesenia špecializovaného trestného súdu o povolení obnovy konania nebolo výslovné uvedené, či sa obnova konania povoľuje v prospech sťažovateľa alebo v jeho neprospech, pričom najvyšší súd toto pochybenie špecializovaného trestného súdu neodstránil.

V príslušnej časti napadnutého uznesenia najvyššieho súdu sa vo vzťahu k tejto námietke sťažovateľa najmä uvádza:

„Špecializovaný trestný súd Pezinok, pracovisko Banská Bystrica pri rešpektovaní právneho názoru sťažnostného súdu rozhodol tak, že obnovu konania povolil (uznesenie

z 15. júna 2015, sp. zn. BB-3 Nt 1/2013, z dôvodu uvedeného v § 41b ods. 1 zákona č. 38/1993 Z. z. v znení neskorších predpisov).

Najvyšší súd Slovenskej republiky zdôrazňuje, že prvostupňový súd konal o povolení obnovy konania na základe nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky (sp. zn. PL. ÚS 106/2011, z 28. novembra 2012). V tomto prípade je teda obnova konania, ako to jasne vyplýva aj z dôvodov napadnutého uznesenia výlučne v prospech odsúdených.

Ak súd v trestnom konaní vydal na základe právneho predpisu, ktorý neskôr stratil účinnosť podľa čl. 125 Ústavy Slovenskej republiky, rozsudok, ktorý nadobudol právoplatnosť, alebo nebol vykonaný, strata účinnosti takéhoto právneho predpisu, jeho časti alebo niektorého ustanovenia, je dôvodom obnovy konania podľa ustanovení Trestného poriadku a iné rozhodnutie než v prospech takto odsúdených osôb predmetné ustanovenie zák. č. 38/1993 Z. z. nepripúšťa.

Ustanovenie § 41b zákona o konaní pred ústavným súdom je vo vzťahu k ustanoveniu § 394 ods. 1 Trestného poriadku lex specialis.

Vyššie uvedený právny názor dáva dostatočnú odpoveď na sťažostnú námietku odsúdeného. Chýbajúce konštatovanie vo výroku sťažosťou napadnutého uznesenia, že obnova konania bola povolená v prospech sťažovateľa, teda nijakým spôsobom nemôže ovplyvniť fakt, že obnova konania bola povolená výlučne v jeho prospech.“

V nadväznosti na citované ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou pripomína, že úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom nie je chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Ústavný súd totiž vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných

slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.). O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom možno uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

Poukazujúc na citovanú časť odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd sa s námietkou sťažovateľa uvedenou v jeho sťažnosti proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu o povolení obnovy konania zaoberal a ústavne akceptovateľným spôsobom sa s ňou aj vysporiadal. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu preto ústavný súd považuje za zrozumiteľné a primeraným spôsobom odôvodnené, pričom ho zjavne nemožno považovať za arbitrárne.

Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dospel k záveru, že medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a obsahom sťažovateľom označených práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by naznačovala reálnu možnosť vysloviť jeho porušenie po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní odmietol aj túto časť sťažnosti sťažovateľa ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Vzhľadom na to, že ústavný súd sťažnosť ako celok odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. novembra 2015